

νων, ἡ μεγάλη θαυματικότητα — ἐπιδείξει: ὅλ' αὐτὰ τοῦ νεωτεριστικῆς σημερινοῦ θεάτρου — εἶχον φάσιν εἰς ἐκπληκτικὸν σημεῖον ἀναπτύξεως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τοῦ Ἀττικοῦ θεάτρου. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνῶ ἡ σημερινὴ θαυματικότητα εἶνε συνήθως ἄνευ ἐννοίας καὶ αὐτοῦδετος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, περιττὸς καὶ ἀντικειμενικὸς φόρτος, ὡς εἶπεν ὁ Σαρραϊ, ἀπ' ἐναντίας τότε συνδέετο στενότερα πρὸς τὸ διδασκόμενον δράμα καὶ παρουσιάζετο ὡς ἀνάγκη ἀπορρέουσα ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπόθεσεως. Τῶν ἀρχαίων δὲ τραγικῶν ὁ θαυματικώτερος ἦτο ὁ Εὐριπίδης. Καὶ ἐν ἀπὸ τὰ θαυματικώτερα τῶν ἔργων του εἶνε αἱ «Τρωάδες» ἐλαττούμεναι εἰς τὴν πλοκήν, ἀλλ' ἐξέχουσαι εἰς θαυματικότητα εἰς σκηνὰς καὶ εἰς ἐπεισόδια, εἰκὼν ὁλοκλήρου σπουδαίας καὶ τραγικῆς περιόδου τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Ἡ διανομή τῶν Τρωάδων αἰχμαλωτῶν μεταξὺ τῶν νικητῶν, ἡ Κασσάνδρα προσωπεύουσα τὸν θάνατον τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἡ σφαγὴ τῆς Πολυξένης: ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀγίλλεως, ἡ ἀσπαγὴ τοῦ μικροῦ Ἀστύνοκτος ἀπὸ τῶν μητρικῶν κόλπων καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ἐπὶ χέσων ἐκσφενδονίσις του, ἡ φιλονεικία τῆς βασιλίσσης Ἑκάτης καὶ τῆς Ἑλένης πρὸς τοῦ Μενελάου, ἡ ἐν προλόγῳ ἐμπάνσις τῶν θεῶν Ποσειδῶνος καὶ Ἀ' ἡν' ἀποτελοῦσι γοητευτικὴν καὶ ἐξόχως ἐνδιαφέρουσαν ἐναλλαγήν εἰκόνων, δραματικῶς συνηχομέναν. Αἱ Τρωάδες πιστῶς μεταφρασθεῖσαι εἰς μέτρον ὑπὸ τοῦ κ. Α. Καμπάνη ἐξεδόθησαν εἰς τὴν «Βιβλιοθήκην Φέξη Ἀρχαίων Ἑλλήνων Συγγραφέων».

★

Εἰς ἐπιμελημένην ἐκλεκτὴν ἐκδοσὶν ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Λεων. Ραζέλος τὰ «**Τραγούδια τοῦ Βεργαζέου**» ἐπιτυχεῖς μεταφράσεις τῶν ὠραίων στίχων τοῦ ὁμηροῦ Γάλλου ποιητοῦ, δι' ὃ Χάινε ἐχαρακτήρησεν ὡς μίαν τῶν ὑψίστων κορυφῶν τοῦ Γαλλικοῦ Παρασσοῦ καὶ ὅστις ὑπῆρξεν ἄμα θερμότατος φιλέλλη.

Ὁ μεταφραστὴς ἀπέδωκε μὲ λιπτότητα τὴν ποικίλιαν τῶν ρυθμῶν καὶ μέτρων τῶν πρωτοτύπων ποιημάτων, τὰ ὅποια διακρίνει χάρις, εὐθυμολογία καὶ λυρισμός.

★

Δ. Καστόρη. **Σωφρονιστικαὶ μελέται.** Πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι σωφρονιστικῆς διοικήσεως εἰσφέρει ὁ κ. Καστόρης, τῆς τετρακτάρχεις τῶν φυλακῶν, δι' ἀποκαλυπτικῆς μελέτης. Αἱ μελέται αὐτοῦ ἔχουν πολὺ ἐνδιαφέρον, παρόντων ὅς εἰκόνα τῆς ἀντιλήψεως ἣν ἔχουν οἱ τὰ κοινὰ διευθύνοντες περὶ τῆς ὑπηρεσίας ἐν γένει τῶν φυλακῶν, εὐρισκομένων εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν. Ὁ συγγραφεὺς, ὡς προϊστάμενος τῆς σωφρονιστικῆς ὑπηρεσίας, πολλὰκις ὑπέβαλεν λεπτομερεῖς ἐκθέσεις περὶ συστηματικῆς βελτιώσεως τῶν ὑπαρχουσῶν φυλακῶν, ἀλλ' ὁ κ. ὑπουργὸς ἐκώφευσεν, ἐξηναγκάσθη δ' οὕτω ὁ κ. Καστόρης νὰ παραιτηθῇ, ἀρῶν δὲν ἡδύνατο νὰ ἐργασθῇ ἀπ. τελεματικῶς.

★

Τὸ «**Μικρασιατικὸν Ἡμερολόγιον**» τοῦ 1912 ἀποδεικνύει τὴν ἀκατάβλητον φιλοπονίαν τῆς δεσποινίδος Ἑλένης Σβορώνου, τῆς συμπλοῦς ποιητρίας. Κατ' ὁρμὴν νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὰς 400 σελίδας τοῦ ἐφετινοῦ τόμου ὕλην ἀληθῶς ἀξιοπρόσβλητον. Συναντᾷ τις ἐν αὐτῷ ὀνόματα ἐπιφανῆ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μετριοφρόνων λογίων, εὐσυνειδήτως ἐργαζομένων εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἰδιαίτερας μνείας ἀξίζει ἡ περὶ τῶν μονῶν, τοῦ Ἄου περιγραφῆς μετὰ πολλῶν εἰκόνων, ἐν διήγημα τοῦ Παπαδιαμάντη κλπ.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ

Ὑπὸ τῆς ἐν Κ)πόλει κυρίας Ἑλπινίκης Μαυρογορδάτου ἀγγέλλεται ἡ ἐκδόσις τῆς «**Ἠπείρου**», λευκώματος εἰκονογραφημένου, τὸ τρίτον ἤδη ἔτος ἐκδομένου.

Ἔπεα πτερόεντα. Ἀνέκδοτοι λυρικοὶ ποιήσεις ὑπὸ Εὐμόλπου, πρωτότυποι καὶ κατὰ μεταφράσιν ἐκδοθησόμενοι κατὰ τεύχη ἐν Λονδίῳ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Αἱ Παγασαὶ — Δημητριάς. Zur Karte von Griechenland, von Karl Julius Beloch, ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Klio 1911, σελ. 431.

Ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ ὁ διακεκριμένος ἀρχαιολόγος πραγματεύεται περὶ τῆς ἀληθοῦς θέσεως διαφόρων ἀρχαίων ὁρέων, πόλεων καὶ νήσων, ἥτοι: Ψυτταλείας, Μίκτης, Ὀρνείας, Ἐλευθερῶν, Δαφνουῦντος, Δημητριάδος, Οἰνιαδῶν, Ἐρυθράνων, Καλινδοῖας καὶ Ἀηθαῖον ποταμοῦ ἐν Κρήτῃ.

Ἐν σελίδι δὲ 442—445 εἶναι καταγεωγραφούμενον τὸ περὶ Δημητριάδος κεφάλαιον περὶ ἡμῶν θ' ἀπασχολήσῃ ὧδε.

Μέχρι σήμερον πάντες οἱ γράφοντες ἢ γενικῶς περὶ Θεσσαλίας ἢ εἰδικῶς περὶ Μαγνησίας τῆς Θεσσαλικῆς ἢ εἰδικώτερον περὶ Δημητριάδος, ἐθεώρησαν ὡς ἐρείπια τῆς ἐπωνίου Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ πόλεως τὰ ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Γορίτης, ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἀνατολικῶς τοῦ Βόλου κειμένην. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἔφορος τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιοτήτων κ. Ἀρβανιτόπουλος ἐνεργήσας καὶ δ κριμαστικὰς ὡσεὶ ἀποδείξεις ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου, καὶ αὐτὸς ἀκόμη φρονεῖ ὅτι ἡ Δημητριάς ἔκειτο ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Γορίτης. (Πρακτικὰ, 1907, σ. 171 καὶ ἐξῆς).

Ἐν τοῖτοις ὅμως πᾶς ἀκριβέστερον ἐξετάζων τὰ πράγματα καὶ περισσύτερον μελετῶν τὰς ἐκθέσεις τοῦ κ. Ἀρβανιτοπούλου, ὕστερον μάλιστα ἀπὸ τὰς τελευταίας ἀνακαλύψεις ἐν Παγασαῖς, πείθεται ἀδιατάκτως ὅτι ἡ Δημητριάς ἔδει νὰ ζητηθῇ ἐν Παγασαῖς.

Πρὸ πολλοῦ καὶ ἡμεῖς σχηματίζοντες τὴν γνώμην ταύτην καὶ ἔχοντες ἰδίαν μελέτην ἐν σχεδίῳ, ἐταξινομήσαμεν πρὸς μνηστὴν αὐτὴν καὶ δημοσιεύσαμεν. (Ἐφημ. «Θεσσαλία» 26—31 Ἰανουαρίου 1912).

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐλάβομεν τὴν ἀνωτέρω ἐμβριθεῖ μελέτην τοῦ κ. Beloch, ἣν θέλομεν ἐν μεταφράσει δημοσιεύσει ἐν τῇ ἐφημ. Θεσσαλίᾳ πρὸς γνῶσιν τῶν φιλολατρῶν, οἵοντι συνέχειαν τοῦ ἡμετέρου δημοσιεύματος.

Ὁ κ. Beloch δι' ἀκαταμαχίτων ἐπιχειρημάτων τοποθετεῖ τὴν Δημητριάδα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν Παγασῶν, φρονῶν ὅτι ὁ βασιλεὺς Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς τὴν φερώνυμον αὐτῷ πόλιν δὲν ἐκτίσεν, ἀλλ' ἀπλῶς μετωνόμασε τὰς Παγασὰς Δημητριάδα, ἀπολείψας συγχρόνως τὴν πόλιν προνομίαν καὶ πολιτεία καὶ δικαιώματα διότι αἱ Παγασαὶ μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἦτο ἀκόμη τῶν Φερῶν, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἔλιψις ἱλίων νομισμάτων, εἶχε δὲ σχέσιν πρὸς τὰς Φερὰς, ὅταν ὁ Πειραιεὺς πρὸς τὰς Ἀθήνας. Ὁ Δημήτριος κατέστησε τὰς Παγασὰς ἀνεξάρτητον κοινότητα καὶ συνουσίαν πρὸς αὐτὴν τὰς ἀστυνομικὰς πόλιν καὶ ἡξήσεν αὐτὴν διὰ σπουδαίας ἐλαφικῆς κτήσεως. Ἡ νέα αὐτὴ κοινότης ἔλαβεν ὡς ἦτο δίκαιον καὶ πρέπον τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως, εἰς δὲ ὥφειλε τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ὅστις ἀνέψωσεν αὐτὴν εἰς ἱλίων προτείνουσιν καὶ ἔδραν.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς ὑπὸ τοῦ Στράβωνος διδομένας πληροφορίας ὁ κ. Beloch φρονεῖ, ὡς καὶ ἡμεῖς («Θεσσαλία» 5 καὶ 7 Φεβρ. 1912) ὅτι ἐπληρώθη παρανοήσας τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς ἡρόσθη, ἀλλ' ὁ κ. Beloch οἶοντι συμπληρῶν τὴν ἀτελεῖ μετέπειτα ἡμῶν παρέχει ἡμῖν σπουδαῖαν μαρτυρίαν ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος διδόμενοι ἡμῖν ἀριθμοὶ τῶν ἀποστάσεων ἐπαναλαμβάνονται παρ' Ἡρακλείῃ τῷ Κρήτι καὶ Δικαιάρχῳ (πρὸς. Ἑλληνικῶν περιγραφῶν ἀπόσπασμα Β, 1 καὶ ἐλάσσονας Ἑλλήνας Γεωγράφους I, σ. 106), ὅπου τὰ ἐπὶ τὰς ἀστάδια ἀπὸ Δημητριάδος μέχρις Ἰωλκοῦ ἐννοοῦνται ἐν πλῆκι καὶ οὐκ διὰ ξηρῶς. Ἐάν λοιπὸν θέσωμεν τὴν Δημητριάδα ἐπὶ τῶν Παγασῶν, ἡ διαπεράσις διὰ τοῦ κόλπου τοῦ χωρίζοντος τὰς Παγασὰς ἀπὸ τῶν ἐξωτάτων δευράδων τοῦ Πηλίου εἶναι φυσικῶς σιγντομωτέρα τῆς πορείας διὰ τῆς ἀκτῆς.

Διὰ τοιούτων καὶ ἄλλων ἐπιχειρημάτων ὁ διακερής ἀρχαιολόγος ἐν τῇ ἐξαιρετῇ μελέτῃ αὐτοῦ πείθει ἡμᾶς ὅτι αἱ Παγασαὶ μετωνομάσθησαν βραδύτερον Δημητριάς, αἱ δὲ γραφαὶ στήλαι αἱ τελευταῖαι ἀνακαίνθηται, ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀκμὴν σχεδὸν τῆς Δημητριάδος.

Ἀλμυρός, 10 Φεβρ. 1912.

Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ